

Yttrande över promemorian Forum för levande historias framtida inriktning (Ku 2021:A)

Myndigheten för stöd till trossamfund (SST) har anmodats att yttra sig över rubricerade promemoria. SST instämmer i den övergripande analysen att det finns anledning för Forum för levande historia (FLH) att fortsätta att bedriva verksamhet efter att ett museum om Förintelsen inrättats.

Vidare ställer sig SST bakom förslaget om att FLH fortfarande ska utgå från erfarenheterna från Förintelsen. Förintelsen är en unik händelse i vår historia, och det behöver därför inte vara problematiskt att flera myndigheter utgår från denna i sitt uppdrag. Som konstateras i promemorian är det emellertid naturligt att fokuset på Förintelsen inte blir lika framträdande när ett museum finns på plats och det är därför rimligt att den särskilda uppgiften att informera om Förintelsen då inte längre blir en del av FLHs uppdrag.

I promemorian föreslås att fokus för FLH ska vara att främja arbetet med demokrati och mänskliga rättigheter med utgångspunkt från lärdomar av Förintelsen. Vidare ska myndigheten sträva efter att stärka människors vilja att aktivt verka för alla människors lika värde. Inom ramen för detta arbete ska myndigheten särskilt ha till uppgift att:

1. främja grundläggande demokratiska värden utifrån kunskaper om Förintelsen, kommunistiska regimers och andra brott mot mänskligheten i historien,
2. öka och fördjupa kunskaperna om antisemitism, antiziganism, rasism och intolerans.

SST anser att FLH:s föreslagna uppdrag i denna del bör förtydligas/konkretiseras ytterligare. Genom att det inte närmare framgår vad som ska ingå i den främjande verksamheten kan det föreslagna uppdraget bli alltför otydligt som styrningsinstrument, med följd att det finns en risk att FLH uppfattas som en myndighet som har till uppgift att "göra gott" i allmänhet. I FLH:s nuvarande uppdrag ingår uppgiften att informera om Förintelsen och kommunismens brott mot mänskligheten vilket medförde att myndigheten haft en tydlig uppgift vid sidan av att främja demokrati och mänskliga rättigheter och därigenom även en tydlig utgångspunkt för sitt främjandearbete. I utredningen anges ett antal tänkbara ytterligare permanenta uppdrag som regeringen kan överväga att ge FLH. SST anser att FHL bör få sådana permanenta uppdrag för att tydliggöra FLH:s inriktning.

I promemorian anges att regeringen bör överväga att ge FLH en permanent uppgift att öka och sprida kunskap om historiska skeenden som påverkat de nationella minoriteterna i Sverige. SST anser att ett sådant uppdrag skulle passa FLH bland annat därför att två av de nationella minoriteterna (judar och romer) drabbas hårt av nazismens brott. Dessa

minoriteters tillvaro i Sverige har också till stor del präglats av händelserna under andra världskriget. Enligt SST uppfattning finns det också anledning att öka kunskapen om de olika historiska skeden som påverkat och alltså påverkar de övriga nationella minoriteters situation i Sverige idag. Om regeringen ska ge FLH detta uppdrag så bör det även övervägas att FLH även få uppdraget att följa upp den statliga nationella minoritetspolitiken, ett uppdrag som idag ligger på Länsstyrelsen i Stockholm. Det finns flera skäl till att hålla ihop dessa uppgifter inte minst skulle det vara lämpligt att samla uppdraget och kompetensen rörande de nationella minoriteter på ett en myndighet vilket torde innebära bättre förutsättningar för ett effektivt genomförande av insatserna för att främja de nationella minoriteternas förutsättningar att utveckla sin kultur och språk i Sverige.

I utredningen görs även bedömningen att Regeringen bör överväga att ge FLH en permanent uppgift att verka för att samordna och stödja demokratistärkande insatser som genomförs av andra aktörer. SST kan inte av promemorian eller av de demokratistärkande insatserna som SST genomfört förstå vilket mervärde ett sådant uppdrag hos FLH skulle ha, vilket innebär att SST avstyrker förslaget så som det är formulerat.

SST har konstaterat att FLH har gjort ett värdefullt arbete med att samordna och följa upp det statliga arbetet för att motverka rasism, vidare har myndigheten till exempel tagit fram rapporter om antisemitism i Sverige. I promemorian anges att regeringen bör överväga att ge FLH en permanent uppgift att verka för att samordna och följa upp insatser som genomförs av andra aktörer för att motverka rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott. SST anser att ett sådant uppdrag skulle vara önskvärt då det både är angeläget att någon får denna uppgift samt att det skulle ge den framtida myndigheten en mer fast grund att utgå från.

Beslut i detta ärende har fattats av direktör Isak Reichel efter föredragning av chefsjuristen Mattias Falk.

Isak Reichel
Direktör
Myndigheten för stöd till trossamfund

